

Turističko putovanje svemirom

Marta V. B.

Uvod

Pripremite se za jednu od najvećih pustolovina u svom životu. Putovanje na kojem ćete posjetiti vjernog pratitelja našeg planeta Zemlje – Mjesec, te prekrasne susjede sunčevog sustava: Mars, Jupiter i Saturn. Ovi predivni divovi kriju jedne od najljepših prizora koje ste imali priliku vidjeti samo iz velike udaljenosti. Sada po prvi puta imate priliku vidjeti ih u svojoj veličanstvenosti iz letjelice koja će se spustiti na neke od pristupačnijih susjeda ili proći na samo nekoliko tisuća kilometara udaljenosti od zastrašujućih prizora velikih sila prirode!

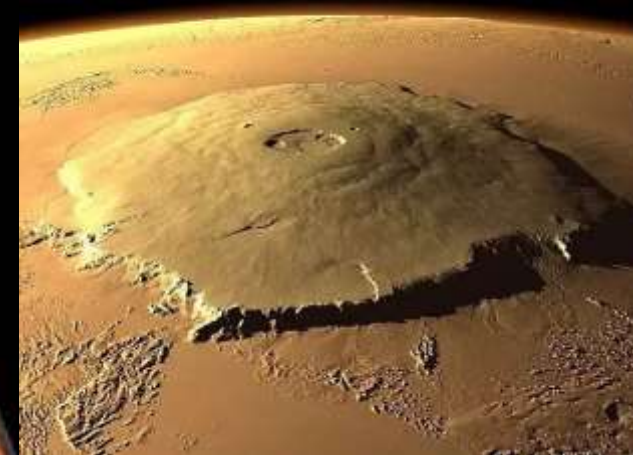
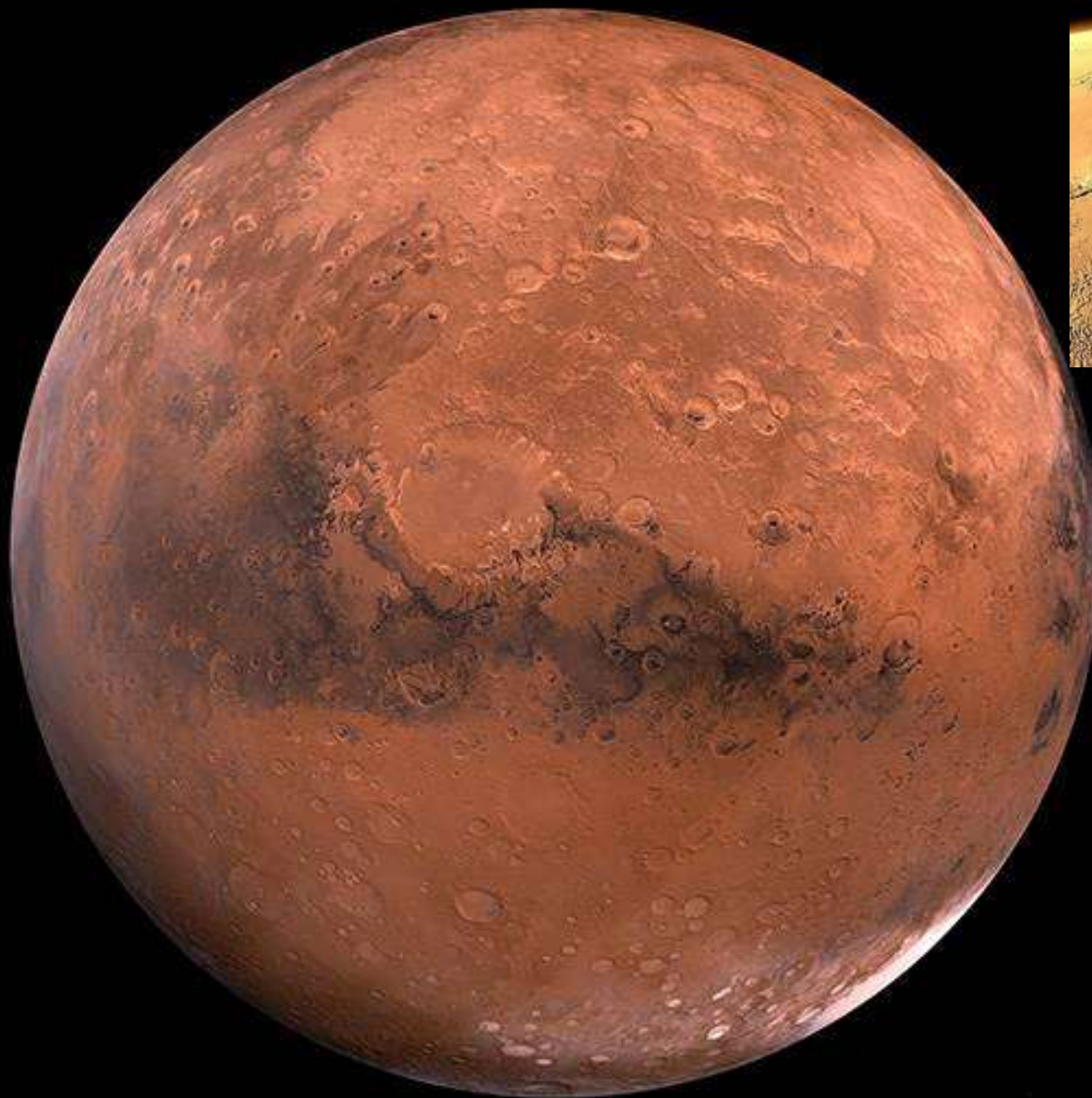
Mjesec

Naše putovanje započinje polijetanjem prema našem vjernom pratitelju Mjesecu. Ovaj zemljin prirodni satelit i ujedno najbliže nebesko tijelo udaljeno je približno 400 000 km od zemlje. Putovanje do mjeseca trajati će oko pet sati. Na mjesecu ćemo sletjeti u američku mjesečevu bazu Luna 3 na kojoj ćemo se smjestiti te krenuti u obilazak mjesečevih najpoznatijih znamenitosti. Prva je krater Kopernik smješten u moru kiša kao jedan od mnogih mjesečevih kratera koji su nastali udaranjem mnogih tijela (planetoida) i meteoroida u Mjesec. Na obroncima ovog kratera širine 90 km u promjeru i dubine 4 km nudimo vam pustolovinu sanjkanja ili skijanja koju nećete nikad zaboraviti! Na povratku ćemo posjetiti krater Keplera i Tycho.

Mars

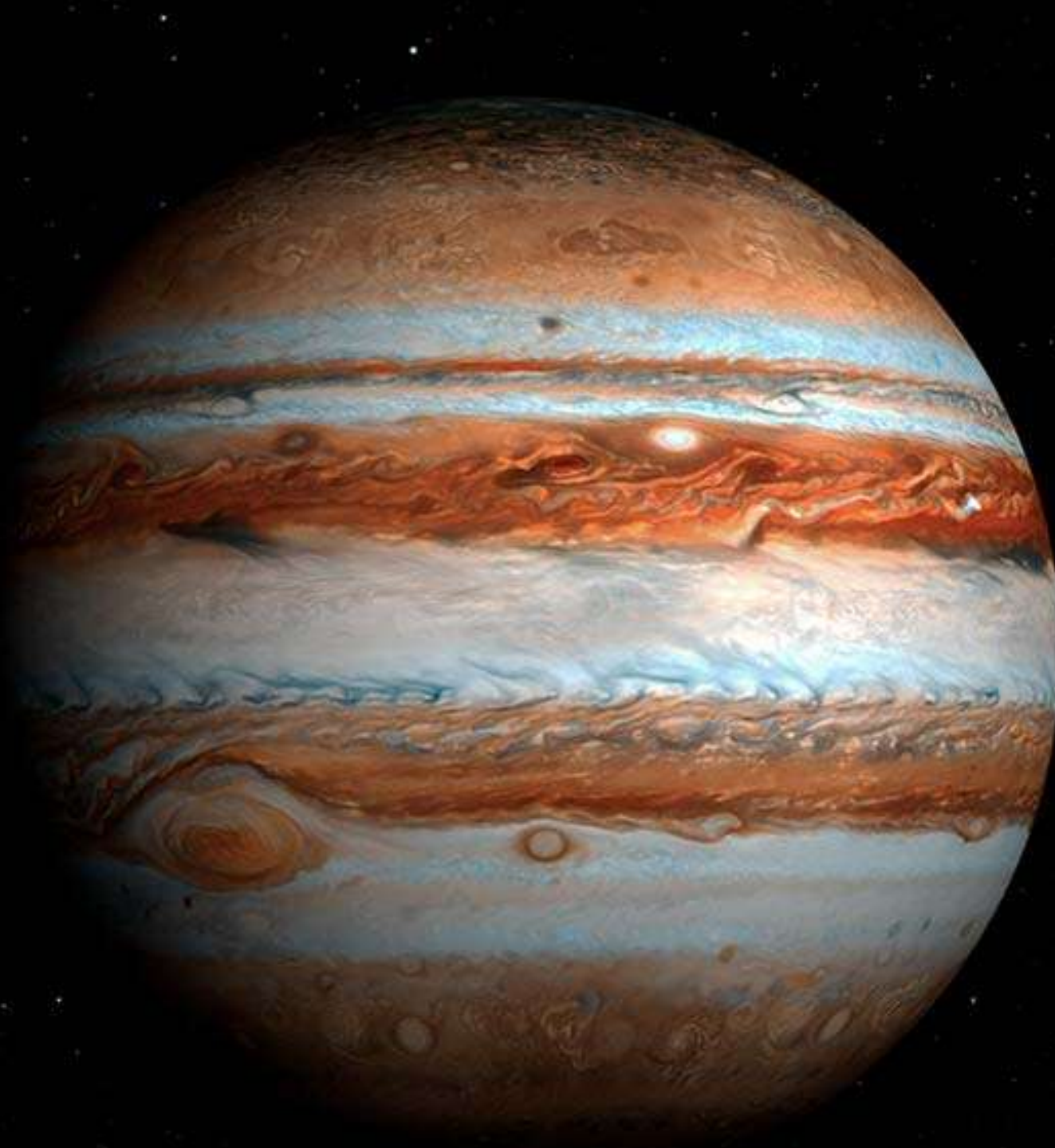
Nakon odmora krećemo prema planetu Marsu koji nosi ime rimskog boga rata a često je nazivan i Crvenim planetom zbog njegove prekrasne crvene boje. Sunčev mu dan traje gotovo kao i Zemljin, 24 h i 37 min. U njegovoj atmosferi se pojavljuju oblaci, a podižu se i pješčane oluje. Temperatura Marsa može biti od $-140\text{ }^{\circ}\text{C}$ do nešto više od $0\text{ }^{\circ}\text{C}$, ovisno o dobu dana i godine i položaju planeta. Na njemu ćemo po smještaju u bazi Mars 5 krenuti prema jednom od desetak ugaslih vulkana oblikom sličnih onima na zemlji no u svakom pogledu posebnom. Riječ je o najvećem vulkanu u Sunčevu sustavu, Olympus Mons (Olimpska gora). Uzdiže se 27 km nad okolinu, a star je oko 2,5 milijarde godina. Promjera je 600 km, a njegov rub je strma, gotovo okomita litica visoka 4 - 6 km.

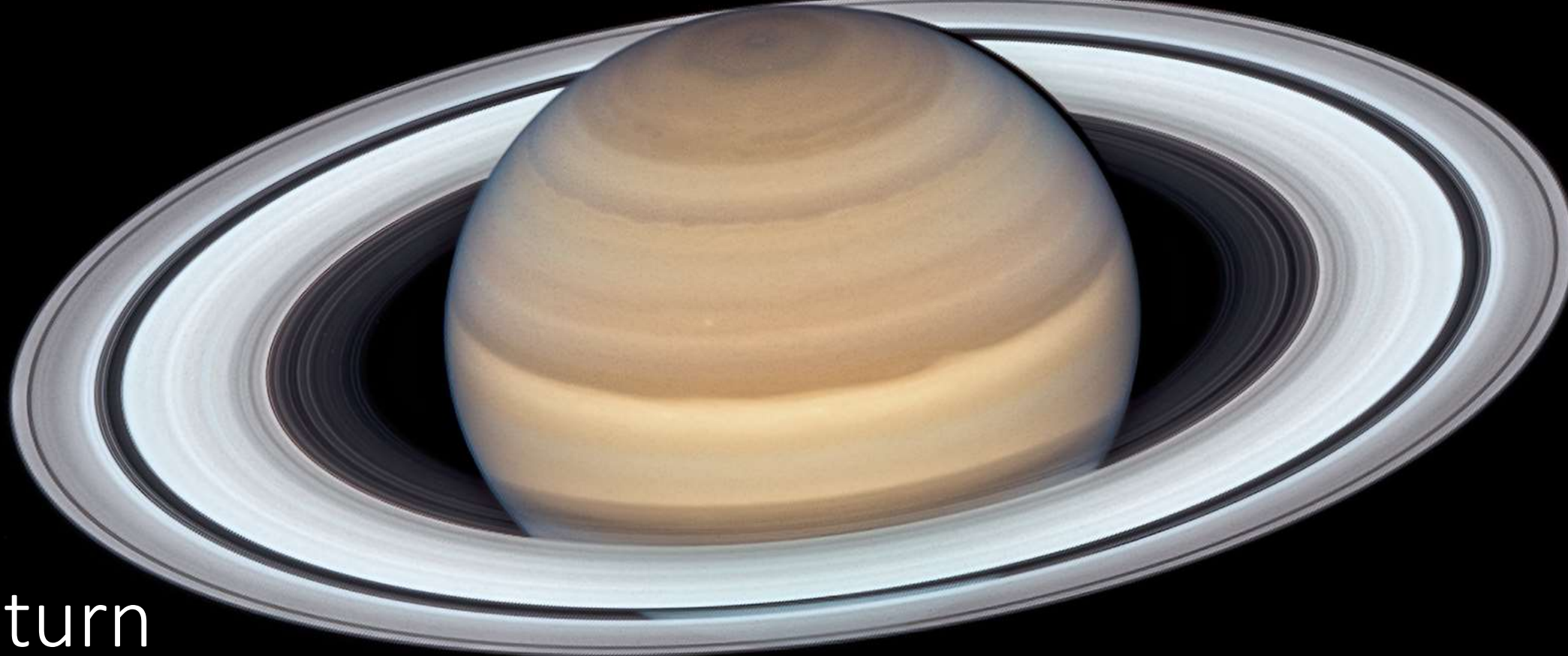

Jupiter

Nakon ovog spektakularnog obilaska završiti ćemo sa slijetanjima na nebeska tijela te započinjemo let prema najvećem planetu našeg Sunčevog sustava. Da to je grandiozni planet Jupiter. Masa mu je 318,4 puta veća od Zemljine (na njega otpada 71% svekolike planetske mase), a gustoća mu je samo oko 1/4 gustoće Zemlje. Velik dio volumena tvori vodik, koji zbog velike mase i gravitacije Jupiter nije izgubio od postanka Sunčeva sustava (4,57 milijarde godina), kao što se zbilo s drugim planetima. Jupiter se vrlo brzo vrti (rotira), što, uz njegov velik promjer, uzrokuje jake centrifugalne sile. Ovaj divovski planet ima oko 10 puta veće magnetsko polje od Zemlje. U njegovoj su atmosferi koja se sastoji od vodika, metana, helija, amonijaka, amonijeva hidrosulfida i smrznute vode zamjetljive su meteorološke i magnetske pojave slične onima na Zemlji, ali mnogo veće raširenosti i trajanja (na primjer oluje slične tropskim ciklonima).

Jedna od njih je i Velika crvena pjega. Ovo postojano područje visokog tlaka u atmosferi Jupitera proizvodi anticiklonsku oluju, najveću u Sunčevom sustavu, kojoj je veličina 15 000 x 15 000 km! Ova oluja traje već više stoljeća. Period njezina obrtanja iznosi 6 dana. Našom letjelicom preletjeti ćemo nekih 9 milijuna kilometara iznad ovog nevjerojatnog fenomena i uživati u njenoj gigantskoj veličanstvenosti.

Saturn

Nakon preleta planeta Jupitera krećemo prema našem posljednjem cilju – planetu Saturnu. Ovaj šesti planet u Sunčevu sustavu po volumenu i masi i drugi planet nakon Jupitera prepoznatljiv je upravo po svom najpoznatijem obilježju - planetarnim prstenovima koji ga u ravnini ekvatora okružuju u 7 pojaseva, označenih slovima A do G. Sastoji se od golemog broja satelitskih čestica, koje čine koncentrične prstene. Glavni dio prstena promjera je 275 000 km, a debljina je glavnoga dijela prstena 1 km. Čine ga uglavnom ledene i manje često stjenovite čestice, obujam kojih se kreće od praha pa do tijela metarskoga promjera. Na oblik i dijeljenje prstena utječu sateliti svojom gravitacijom. Proletjeti ćemo u niskom preletu preko ovih veličanstvenih prstenova i uživati u svojoj njihovoj ljepoti.

Završetak

Nakon ovog obilaska ostaje nam samo da se u mirnom letu koji će trajati dva dana u kojima ćemo imati vremena da se svi dojmovi ove nezaboravne pustolovine slegnu vratimo na našu prekrasnu planetu Zemlju!

Izvori

- <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=39096> – 21.10.2020
- <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=54704> – 21.10.2020
- <https://www.zvjezdarnica.com/astronomija/planeti/planet-jupiter/2055> -- 21.10.2020 – 21.10.2020
- <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=41315> – 21.10.2020